

# CO2 Communicatiebericht resultaten halverwege 2019

## 1. Energiebeleid

Friso Bouwgroep is in het bezit van het CO2-Prestatieladder certificaat niveau 5. Door deel te nemen aan de CO2-prestatieladder willen we een bijdrage leveren aan de reductie van CO2 en op die manier een bijdrage leveren aan de toekomst van de aarde. Voor Friso Bouwgroep betekent dit dat we minimaal een reductie van 5% in 2020 ten opzichte van 2014 binnen de gehele organisatie willen bewerkstelligen voor wat betreft onze CO2 uitstoot.

## 2. Reductiedoelstellingen

Doelstellingen Friso Bouwgroep*
Friso Bouwgroep wil in 2020 ten opzichte van 2014 5% minder CO <sub>2</sub> uitstoten (scope 1 en 2).
Friso heeft zichzelf het doel gesteld om voor 2024 minimaal 15 projecten met energiebesparende maatregelen te realiseren. Friso wil, in samenwerking met de betreffende installateur, 5% reductie realiseren per project.

## 3. Genomen maatregelen

Het afgelopen anderhalf jaar heeft Friso diverse maatregelen genomen om de CO2 uitstoot te beperken. Naast de reguliere acties zoals het vervangen van TL-verlichting door led en het aanschaffen van zuinige auto's zijn er ook andere specifieke acties genomen. Onderstaand een greep uit deze verrichtingen. De overige acties zijn terug te vinden in het reductieplan onder andere op te vragen via de KAM afdeling.

## Goud bezig Jurriëns Noord



Voor Groningen bereikbaar is recent Hendri Pannekoek van Jurriëns Noord geïnterviewd. Groningen wil stimuleren dat de binnenstad goed bereikbaar blijft voor eenieder. Jurriëns Noord participeert hierin door gebruik te maken van fiets- en busvervoer naar de projectlocaties in de binnenstad en dus de auto te laten staan. Voor een aantal medewerkers was het wel even wennen maar met de uitbreiding van de P+R terreinen rondom de stad is het een stuk beter geworden. Bekijk de hele video via onderstaande link:

<https://www.groningenbereikbaar.nl/nieuws/goud-bezig-jurriens-noord-reist-via-een-pr>

# Verbouwing kantoorpand Sneek



Zoals jullie ongetwijfeld hebben vernomen staat er een verbouwing gepland voor een deel van het kantoorpand. Er wordt een nieuwe schil geplaatst om het gebouw en de binnenkant wordt opnieuw ingedeeld en vernieuwd. Ook zal er een stuk verduurzaming plaatsvinden. De bedoeling is dat de energie deels opgewerkt wordt door nog te plaatsen zonnepanelen en de schil van het gebouw goed geïsoleerd wordt.

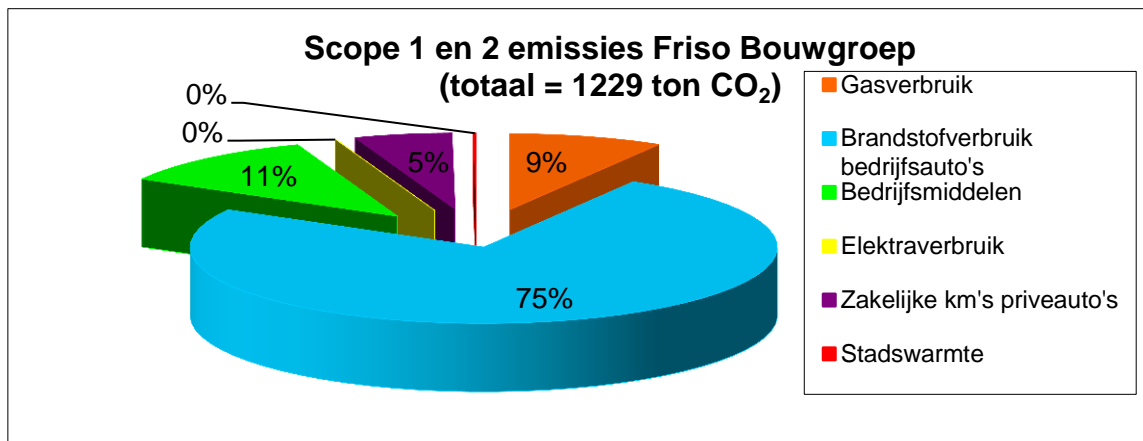
## Elektrische auto?

De test met een elektrische auto is afgerond. De belangrijkste leerpunten waren dat met name de actieradius tegenviel waardoor men vaak aan de kant van de weg staat om bij te laden. Verder is de test wel goed verlopen. De kosten voor elektrisch rijden en dan met name voor de aanschaf blijven hoog. Daarom is voorlopig even besloten om de test geen vervolg te geven, de ontwikkelingen worden echter goed in de gaten gehouden. Om toch brandstof te besparen wordt ingezet op zuinigere auto's.



### 4. Informatie over huidig energieverbruik

Onderstaand de meest recente cijfers (tot en met juni 2019). Met behulp van deze gegevens is een nieuwe CO<sub>2</sub> footprint gemaakt. Het resultaat hiervan is te zien in onderstaande grafiek. Het is aannemelijk dat de doelstellingen voor scope I en II worden gehaald.



Figuur 1 Scope 1 en 2 emissies

## Trends binnen het bedrijf

In onderstaande tabel (tabel 1) is het verbruik van het eerste half jaar 2018 en het eerste half jaar 2019 af te lezen. Op deze manier kan er een vergelijk worden gemaakt. Wat opvalt zijn de volgende zaken:

- Lichte daling van het totale brandstofverbruik.
- Stijging van het verbruik door bedrijfsmiddelen.
- Daling van het totale gasverbruik.
- Elektraverbruik blijft constant (geen uistoot in verband met groene stroom).
- Daling van het aantal zakelijke KM.
- Daling van de stadswarmte (Almere).

Emissie-inventaris (ton CO2)		2018 tot juni	2019 tot juni
scope 1	Gasverbruik incl. projecten	122,0	105,0
	Bedrijfswagens	929,0	917,0
	Bedrijfsmiddelen	90,0	139,0
	<b>Totaal:</b>	<b>1.141,0</b>	<b>1.161,0</b>
scope 2	Elektraverbruik incl. projecten	0,0	0,0
	Privé km	76,0	66,0
	Stadswarmte	3,0	2,0
	<b>Totaal:</b>	<b>79,0</b>	<b>68,0</b>

Tabel 1 vergelijk juni 2018/ juni 2019

## Jaar resultaten scope I, II en III

Doelstellingen Friso Bouwgroep (per scope)*
Friso Bouwgroep wil in 2020 ten opzichte van 2014 5% minder CO <sub>2</sub> uitstoten in scope 1.
Friso Bouwgroep wil in 2020 ten opzichte van 2014 5% minder CO <sub>2</sub> uitstoten in scope 2.
Friso heeft zichzelf het doel de komende 4 jaar minimaal 15 projecten met energiebesparende maatregelen te realiseren. Friso wil, in samenwerking met de betreffende installateur, 5% reductie realiseren per project.

Tabel 2 Doelstellingen scope I, II en III

2014: Scope 1 :1549 ton CO<sub>2</sub> / 88.6 miljoen omzet = 17,5 ton CO<sub>2</sub> per miljoen omzet

2018: Scope 1: 2125 ton CO<sub>2</sub>/ 239,2 miljoen omzet= 8,88 ton CO<sub>2</sub> per miljoen omzet

Daling 2018 ten opzichte van 2014=  $100 - (8,88 \text{ ton CO}_2 \times 100/17,5) = 49,3 \%$  in scope 1

2014: Scope 2: 198 ton CO<sub>2</sub>/ 88.6 miljoen omzet = 2.23 ton CO<sub>2</sub> per miljoen omzet.

2018: Scope 2: 106 ton CO<sub>2</sub>/ 239,2 miljoen omzet= 0,44 ton CO<sub>2</sub> per miljoen omzet.

Daling 2018 ten opzichte van 2014=  $100 - (0,44 \text{ ton CO}_2 \times 100/2,23) = 80,27 \%$  in scope 2

## Resultaten scope III

### Scope III

Voor scope 3 is er met de hercertificering een nieuwe doelstelling gekomen:

*“Friso heeft zichzelf het doel gesteld om voor 2024 minimaal 15 projecten met energiebesparende maatregelen te realiseren. Friso wil, in samenwerking met de betreffende installateur, 5% reductie realiseren per project.”*

Dit loopt op schema.

Scope 3	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
Aantal uitgevoerde projecten*	1	0	0	0	0	
Doelstelling	1	2	3	4	5	15

Tabel 3 Scope III

### Uitstoot

In de totale scope III (uitstoot via derden) zien we een stijging als we 2017 vergelijken met 2018. In 2017 was de totale uitstoot 110581 ton CO2 en in 2018 was de totale uitstoot 117203 ton CO2. Een stijging van:  $117203 - 110581 / 110581 \times 100 = 6\%$ . Grootste oorzaak hiervan is dat er veel installatiewerk is verricht in 2018 (onder andere project in Haps) dit zorgt voor een hoge uitstoot van CO2. Verwachting is dat installatiewerk een stijging zal blijven laten zien.

## 5. Mogelijkheden voor individuele bijdrage

Aan de werknemers is gevraagd een individuele bijdrage te leveren aan de reductie van CO2 uitstoot. Ideeën om de CO2 uitstoot nog verder te verlagen, kunnen worden doorgegeven via e-mail aan Jabin de Jong (Jabin.deJong@frisobouwgroep.nl) Zo zetten we ons samen in om onze CO2 reductiedoelstelling te behalen.